

**Za
vidnost in
sprejetost
LGBTQIA+
mladih.**

**KVIR
ABECEDA**

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

316.723-055.3(497.4)

BEHIN, Matej

Kvir abeceda : za vidnost in sprejetost LGBTQIA+ mladih. / [besedilo
Matej Behin]. - Maribor : Mladinski kulturni center, 2020

ISBN 978-961-6154-42-0

1. Gl. stv. nasl.

COBISS.SI-ID 31000835

**KVIR ABECEDA: Informativno-kreativna publikacija
LGBTQIA+ terminologije**

Za vidnost in sprejetost LGBTQIA+ mladih

Publikacijo izdal:

Mladinski kulturni center Maribor, Ob železnici 16, 2000
Maribor

Zanj: Marja Guček, direktorica

Koordinacija: Doris Špurej

Uredili: Zala Šeško in Nikita Arslanovski

Besedilo: Matej Behin

Oblikovanje: Zala Šeško in Nikita Arslanovski

Tisk: Dravski tisk d.o.o.

Število natisnjenih izvodov: 250

Maribor, oktober 2020

www.mkc.si

<https://www.facebook.com/mariborskoziroznataocala>

https://www.instagram.com/maribor_pride

MESTNA OBČINA MARIBOR

Pozdravček

Skupnosti zase uporabljajo različna imena. LGBT (oznaka za lezbične, gejevske, biseksualne in transspolne skupnosti) je postal eden bolj znanih izrazov za to specifično gibanje, ampak obstajajo še druge različice, med drugim LGBTQ, LGBTIQ in LGBT+. V zadnjih letih je LGBTQIA+ še ena bolj pogostih kratic, ki se trudijo vključevati še druge skupine ljudi. Pa veste, kaj posamezni izrazi pomenijo?

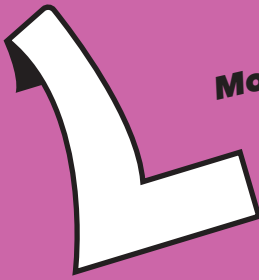
Newyorški lokal Stonewall Inn, ki je v 60. letih prejšnjega stoletja postal rojstni kraj modernega gibanja za pravice LGBTQIA+, je bil priljubljen med pripadniki lokalne "gejevske skupnosti", ampak med gosti niso bili samo geji in lezbijke. Tudi danes se izraz gej pogosto uporablja kot skupno ime za vse posameznike, ki so istospolno usmerjeni oziroma se njihova identiteta ali orientacija nasploh razlikuje od tradicionalnih. Ampak kmalu po oblikovanju prvih gejevskih in lezbičnih organizacij je postalo jasno, da skupine, kot so biseksualni, transspolni in drugi posamezniki nimajo lastnih prostorov znotraj večje skupnosti, ki bi lahko služili njihovim specifičnim potrebam. Tako imenovana gejevska skupnost je vedno bila in še zmeraj ostaja veliko več.

LGBTQIA + je več kot ime; predstavlja vse marginalizirane skupine, ki bijejo bitko za osvoboditev, ki se je začela z uporom pri Stonewallu. Služi kot opomin, da naše skupnosti zajemajo raznolike izkušnje, da je poleg tega, kar nas druži, enako pomembno to, zaradi česar smo različni. Tako kot nas v boju za enakost združuje skupna zgodovina diskriminacije, nas združuje tudi solidarnost, ki jo drug drugemu ponujamo.

Skupnost LGBTQIA+ je velika. Tako kot se spreminja in razvija naše razumevanje spolnih identitet in orientacij, se spreminjajo tudi imena zanje. Publikacija opisuje le majhen del naše zgodovine in vedno se lahko naučimo še več. Ampak vsaka zgodba se prične z besedo in vsaka beseda se prične s črko. V Kvir Abecedi skupaj raziskujemo, kdo stoji za črkami, da bomo z boljšim razumevanjem lahko bolje prisluhnili njihovim zgodbam.

**The Ladies of
Llangollen**

**Jane
Addams**

**Monique
Wittig**

**Marilyn
Frye**

**Anne
Lister**

de Acosta

Mercedes

**Bentley
Gladys**

**Rita
Brown**

**Audre
Lorde**

Mae

**Stormé
DeLarverie**

**Charlotte
Bunch**

**Sheila
Jeffreys**

**Ruth
Ellis**

Črka L v kratici LGBTQIA+ predstavlja lezbično skupnost. Lezbijke so istospolno usmerjene ženske, torej jih romantično in/ali spolno privlači ženski spol.

Čeprav je lezbijka najbolj razširjeno ime, se za istospolno usmerjene ženske pogosto uporablja tudi beseda gej. Beseda »lezbijka« je sicer povezana z grškim otokom Lezbos, od koder je izhajala starogrška pesnica Sapfo. Njene pesmi so govorile o življenjih in odnosih žensk, pa tudi njihovi lepoti in Sapfini ljubezni do njih; posledično je pridevnik lezbičen v 19. stoletju pridobil pomen erotične vezi med ženskami. Podobno je z izrazom »sapfičen«, ki lahko opisuje lezbične teme ali bolj splošno ženske, ki jih privlačijo druge ženske, a niso del lezbične skupnosti.

Medicina je v 19. stoletju pričela bolj podrobno obravnavati človeško spolnost; pri tem je iskala načine preučevanja in opisovanja moške homoseksualnosti, ki so jo smatrali za prirojeno anomalijo in resen družbeni problem. Tisti, ki so preučevali žensko homoseksualnost, so jo označili za duševno motnjo ali nekaj, kar izgine po poroki. Ženske so bile bolj kot za nemoralnost svojih odnosov kaznovane za neupoštevanje tradicionalnih spolnih vlog ali željo po privilegijih, ki so jih uživali moški. S pojavom feminizma je v zgodnjem 20. stoletju večje število žensk raziskovalo istospolne odnose, čeprav jih je bilo veliko poročenih z moškimi. V tem obdobju se je prvič razvil tudi koncept lezbične skupnosti, zahvaljujoč javnim mestom, ki so homoseksualnim subkulturam omogočala zbiranje.

V letih po 2. svetovni vojni so sledila obdobja pregona in zatiranja istospolno usmerjenih oseb. V tem času so ženske oblikovale mreže za medsebojno druženje in izobraževanje. Bolj kot je v drugi polovici stoletja rasla njihova ekonomska, politična in družbena svoboda, večjo izbiro so imele pri oblikovanju odnosov. Ženska homoseksualnost je sicer tesno povezana z zgodovinskim statusom žensk kot politične manjšine. V 60. in 70. letih je boj za pravice skupnosti LGBTQIA+ sovpadal z drugim valom feminizma, kar je vplivalo na vidnost lezbične skupnosti, pojavila se je tudi razprava o lezbijštvu kot identiteti ter spolnih vlogah v okviru ženskih odnosov.

Čeprav so danes deležne podobne vidnosti, lezbijke svojo spolnost in identiteto doživljajo drugače kot geji. Na to med drugim vplivata dejstvi, da je bila ženska homoseksualnost skozi zgodovino manj preučevana ter da je koncept ženske spolnosti nasploh v veliki meri zgrajen na moški perspektivi. Lezbijke so pogosto seksualizirane in predstavljene kot moški fetiš ali pa se njihovo usmerjenost razume kot fazo. Kombinacija seksizma in homofobije vpliva na njihovo zdravje, varnost in materialni položaj — situacija pa je pogosto še težja za trans, nebinarne in interspolne lezbijke, ki diskriminacijo doživljajo tudi s strani cis lezbijk.

Pomembno je, da v razprave o položaju žensk v družbi vključimo vse lezbične skupnosti, ki so izjemno raznolike in imajo bogato, a pogosto prezrto zgodovino. Dovolimo jim, da o svojih izkušnjah spregovorijo z lastnimi glasovi.

Črka G v kratici LGBTQIA+ predstavlja gejevsko skupnost. Gej je izraz, ki označuje istospolno usmerjeno osebo. Najpogosteje je to ime za moške, ki jih romantično in/ali spolno privlači moški spol.

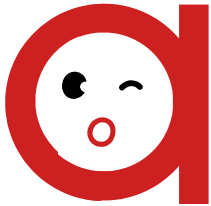
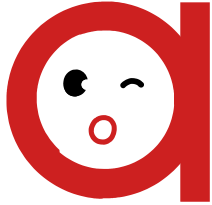
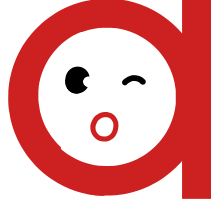
Izraz homoseksualnost izvira iz grške besede 'homos', ki pomeni 'enak'. V tisku se je prvič pojavil v 19. stoletju in se kmalu uveljavil v strokovni literaturi. Pridevnik homoseksualen je danes kliničen izraz, ki se ga načeloma uporablja v znanstveni literaturi, v drugih kontekstih pa namesto njega uporabljamo besedi gej in lezbijka, saj ima večinoma negativen pomen.

Beseda gej (ang. »gay«) je sprva pomenila vesel, živahen ali brezskrben. V tem pomenu se je uporabljala vse do 20. stoletja, a že veliko prej so se pojavili še drugi. V 17. stoletju je tako lahko pomenila tudi nekoga brez moralnih zadržkov. Prostitutki se je na primer reklo tudi gej ženska, ženskarju gej moški, bordelu pa gej hiša. Ta asociacija z nemoralnostjo je verjetno tudi izvor njene povezave s homoseksualnostjo. Po 2. svetovni vojni so mlajše generacije istospolno usmerjenih moških z njo zamenjale starejša imena, s čimer je dokončno pridobila svoj današnji pomen.

Homoseksualnost sama po sebi ne opisuje spolne identitete ali izraza; čeprav si ob izrazu gej pogosto predstavljamo cis moške, ki jih privlačijo drugi cis moški, so lahko istospolno usmerjene tudi trans, nebinarne in interspolne osebe, ki imajo lastne perspektive gejevstva. Moško homoseksualnost se sicer povezuje z ženstvenostjo in načini izražanja, ki se le-tej tradicionalno pripisujejo, na primer vpadljivost, nežnost in zapeljivost. To vodi do številnih stereotipov o izprijenosti in abnormalnosti. A mnoge istospolno usmerjene osebe težijo k raziskovanju spolnega izražanja in spolnih vlog, ki niso tipično povezani z njihovim spolom. Deloma so prav zaradi tega kralji in kraljice preobleke (ang. »drag kings« in »drag queens«) povezani z gejevskimi in drugimi LGBTQIA+ skupnostmi. Seveda pa svojo orientacijo vsak doživlja in izraža drugače, gejevske skupnosti so torej enako raznolike kot vse druge.

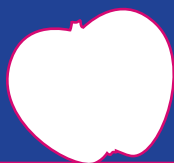
Gejevska skupnost je morda najbolj vidna izmed vseh, ki jih zastopa kratica LGBTQIA+. Zaradi večje vidnosti in boljše zastopanosti je na svetovni ravni odnos družbe do homoseksualnosti od 90. let naprej vse bolj pozitiven; v mnogih delih sveta so tako uzakonjene istospolne poroke in posvajanje otrok, gejevska kultura pa marsikje postaja del mainstreama. V praksi pa to vedno ne pomeni enakih pravic ali zaščite pred diskriminacijo in homofobijo, prav tako veliko gejevskih skupnosti po svetu še ni videlo enakega napredka. Naša dolžnost je, da ne pozabimo na tiste izmed nas, ki se borijo za svoja življenja, da ne spregledamo večjih ciljev na poti do osvoboditve vseh naših skupnosti in da se poleg svojih posebnosti zavedamo tudi tistega, kar nas povezuje.

G

Y

BIS

EK

SUA

LN

OST

Črka B v kratici LGBTQIA+ pomeni biseksualnost. Biseksualne osebe čutijo romantično in/ali spolno privlačnost do več kot enega spola.

Po najožji definiciji biseksualne osebe privlačijo tako ženske kot moški oziroma da gre za privlačnost do lastnega in nasprotnega spola. Bolj razširjene definicije pravijo, da biseksualne osebe čutijo privlačnost do dveh ali več različnih spolov (izraz izhaja iz predpone 'bi-', ki pomeni 'dve'). S tem vključuje tudi identitete izven ženskega in moškega spola.

Biseksualnost se smatra za eno od treh »glavnih« kategorij spolne usmerjenosti, skupaj s heteroseksualnostjo in homoseksualnostjo (včasih jim je dodana še aseksualnost kot četrta kategorija). Zaradi tega je razširjen pogled, da gre za neke vrste kombinacijo ostalih dveh usmerjenosti. A to je zgolj eden od pogledov na človeško spolnost in tudi biseksualnost sama opisuje zapleten spekter privlačnosti. Biseksualne osebe lahko enako močno privlači več spolov ali pa se močneje nagibajo k enemu ali nekaterim od tistih, ki jih smatrajo privlačne.

Alfred Kinsey je na podlagi preučevanja spolnega vedenja ustvaril lestvico spolne usmerjenosti. Kinseyjeva lestvica, kjer 0 pomeni izključno heteroseksualno in 6 izključno homoseksualno privlačnost, je po njegovem dokazala obstoj več kot dveh spolnih usmerjenosti — pa tudi v, da večina ljudi ne sodi v eno izmed skrajnosti. V okviru lestvice so biseksualno usmerjeni tisti z rezultatom med 2 in 4, po mnenju nekaterih celo osebe med 1 in 5. Čeprav veliko ljudi danes meni, da lestvica biseksualnost preveč posplošuje, je pomembno vplivala na dožemanje spolnosti kot nečesa, kar obstaja na spektru.

Biseksualnost nekateri označujejo kot privlačnost do vseh spolov in spolnih identitet oziroma ne glede na spol, medtem ko drugi v tem kontekstu uporabljajo izraz »panseksualnost« (iz grške predpone 'pan-' oziroma 'vse'). Slednji poudarjajo, da spol ne igra vloge v njihovi usmerjenosti in so tako odprti tudi za odnose z osebami, ki se ne identificirajo kot moški ali ženske. Mnogi jo smatrajo kot bolj inkluzivno od biseksualnosti, saj izrecno vključuje vse identitete. Čeprav podpirajo osebno preferenco izraza, pa pripadniki biseksualne skupnosti pogosto nasprotujejo ideji, da je biseksualnost omejena in menijo, da sama po sebi vključuje nebinarne identitete. Ppanseksualnost lahko torej razumemo kot vejo biseksualnosti ali samostojno usmerjenost, obe pa sta zajeti pod bi+, skupnim izrazom za vse osebe, ki jih privlači več kot en spol.

Biseksualne osebe so deležne različnih oblik nerazumevanja in diskriminacije. Poleg homofobije predstavlja velik problem tudi bifobija. Pripadniki biseksualne skupnosti, vključno s pansesksualnimi in spolno fluidnimi osebami, so pogosto izključeni s strani tako heteroseksualne kot homoseksualne skupnosti. V veliki meri so nevidni ali pa jih zastopajo stereotipi o neodločnosti, promiskuiteti in lažnivosti. Ne glede na to, kdo jih privlači ali s kom so v zvezi, pa so biseksualne in bi+ osebe nasploh del LGBTQIA+ skupnosti, zato si zaslužijo mesto za svoje zgodbe ter enako pozornost in ljubezen kot vsi ostali.

spol

ni

binaren

inclusion diversity

fluidnost

EMPOW
EMPOW
EMPOW
EMPOW
EMPOW
EMPOW
EMPOW

vidnos

spri

PROUD

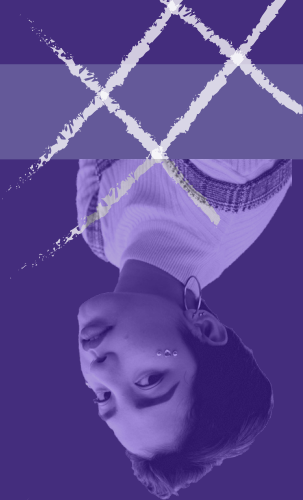
VER
VER
VER
VER
VER
VER

t

skupnost

diversit

rejevanje

The image features a large, bold, black letter 'T' on the left side. To its right and extending across the top and bottom of the frame are several thick, wavy, overlapping lines in shades of blue, red, and pink. The lines are layered, with some appearing in front of others, creating a sense of depth and movement. The background is plain white.

T

- transspolnost

Črka T v kratici LGBTQIA+ predstavlja transspolne osebe. Transspolnost je skupni izraz za spolne identitete, ki se ne ujemajo s spolom, pripisanim ob rojstvu.

Izraz za transspolnost izhaja iz latinske predpone 'trans-', ki pomeni "preko", 'onkraj' ali 'na drugi strani'. Nasprotje transspolnosti je cisspolnost, ki izhaja iz predpone 'cis-' oziroma 'tukaj ali 'na tej strani'. Cispolne osebe so torej tiste, katerih spolna identiteta je enaka spolu, ki so ga zdravniki razglasili takoj po rojstvu. Besedo transspolno pogosto krajšamo v trans, ko z njo nekoga opisujemo, podobno ima beseda cisspolno krajšavo cis.

Transspolnost ni povezana s spolno usmerjenostjo. Enako kot cis osebe so trans osebe lahko usmerjene heteroseksualno, homoseksualno, biseksualno, asexualno itd. Spolna identiteta, torej tisto, s čimer se oseba istoveti, je ločen koncept. Trans osebe do vprašanja identitete sicer različno pristopajo; veliko jih ob odkritju svoje identitete prične spreminjati spolni izraz, kar lahko pomeni spremembo zaimkov, imena, načina oblačenja in drugih oblik izražanja. Nekatere doživljajo spolno disforijo, nelagodje zaradi neujemanja identitete in pripisanega spola. Posledično so lahko nezadovoljni s svojim telesom ali negativno reagirajo, ko jih drugi narobe naslavljajo. Huda psihična stiska lahko dodatno vpliva na željo, da spremenijo pripisani spol ali spolni izraz; vse več trans oseb pri tem podpirajo že v otroštvu.

Procesu prehoda iz pripisanega spola v tistega, s katerim se oseba istoveti, pravimo tranzicija. Obstajajo različne oblike in stopnje tranzicije, od družbene do medicinske. Prva lahko pomeni preprosto začetek življenja v lastnem spolu, medtem ko lahko druga vključuje hormonsko terapijo, spremembe sekundarnih spolnih znakov ali operacijami, ki potrdijo posameznikov spol. Glede na zakon se trans osebe po izbiri odločijo tudi za uradno spremembo imena in/ali spola. Tranzicija lahko zajema vse ali samo nekatere naštetih postopke, ali pa tudi nobenega — številni se za tranzicijo ne odločijo zaradi nedostopnosti ali osebnih preferenc. Nekatere osebe, ki se odločijo za medicinsko pomoč pri prehodu oziroma so takšno pomoč deloma ali v popolnosti prejele, uporabljajo oznako transseksualen, ki pa ni splošna sopomenka za transspolne osebe; dandanes se navadno uporablja zgolj na željo posameznika in je v širšem kontekstu pogosto žaljiva.

Pogosto govorimo o trans osebah, katerih spol je nasprotje pripisanega — torej ženskah, ki jim je bil ob rojstvu pripisan moški spol (trans ženske) ali moških, ki jim je bil ob rojstvu pripisan ženski spol (trans moški). A mnogi se ne istovetijo izključno z ženskimi ali moškimi spolom: to so nebinarne osebe. Izraz lahko sicer zajema različne identitete, ki zavračajo tradicionalni žensko-moški sistem, med drugim aspolne (tiste, ki ne čutijo spolne identitete), bispolne (tiste z dvema spolnima identitetama), spolno fluidne (tiste, ki nimajo stalne spolne identitete) in demispolne osebe (tiste, ki se večinoma, a ne v celoti istovetijo z enim spolom). Prav tako je nebinarnost lahko samostojna identiteta brez drugih oznak. Nebinarne osebe pogosto vključujemo v trans skupnosti zaradi neujemanja njihovih identitet s pripisanim spolom, prav tako se mnoge odločijo za obliko tranzicije. Obenem pa gre za veliko skupnost z lastno kulturo in zgodovino, ki ju je ne gre v celoti zajeti pod krovom transpolnih skupnosti.

Transspolne osebe imajo posebno mesto v skupnosti LGBTQIA+. Nebele trans ženske so bile na prvih bojnih črtah stonewallskih uporov in na njihovem aktivizmu je bila zgrajena večina naših gibanj. Kljub temu pa so trans osebe pogosto postavljene na rob, tudi s strani sorodnih skupnosti. Trans skupnosti se po celem svetu soočajo z nasiljem, diskriminacijo in transfobijo na nivoju družbe in zakona ter nedostopnostjo ali neustreznostjo medicinskih virov. To so problemi, ki jih moramo nasloviti vsi in s tem poskrbeti, da bodo trans skupnosti vidne in varne skozi vse leto in ne le na izbrane dneve. Omogočimo zgodbam teh skupnosti, da izžarevajo njihovo lepoto, raznolikost in srečo.

Črka Q v kratici LGBTQIA+ označuje besedo kvir (ang. »queer«). Kvir je največkrat skupni izraz za vse, ki niso heteroseksualni ali cispolni — torej osebe, ki jih ne privlači izključno nasprotni spol ali se njihov spol ne ujema s tistim, ki jim je bil pripisan ob rojstvu.

Kvir je izraz, ki lahko opisuje spolno usmerjenost ali spolno identiteto in tako vključuje vse skupnosti, ki jih zajema kratica LGBTQIA+ in njene različice. Opisuje širok spekter spolnosti in identitet, ki odstopajo od normativov in imajo skozi zgodovino veliko skupnega; mnogo ljudi izraz kvir uporablja prav zaradi tradicije skupne kulture LGBTQIA+ oseb in s tem poudarja tradicijo njihovih povezav. Zgodovina samega izraza pa je precej zapletena.

Beseda »queer«, ki pomeni čuden, neobičajen ali sumljiv oziroma nekaj, kar odstopa od normalnega, se je v angleškem jeziku prvič pojavila v 16. stoletju in hitro postala izraz za nekoga, ki vzbuja občutek nelagodja ali pa se neprimerno obnaša. V 19. stoletju je dobila konotacijo spolne izprijenosti in se proti koncu stoletja prijelja poženščenih moških in tistih, ki so jih sumili istospolnih odnosov. Izraz je postal slabšalnica za istospolno usmerjene moške, podobno kot »faggot« (sl. »peder«), a obenem so ga mnogi gejevski moški uporabljali zase, posebno tisti, ki se niso ujemali s stereotipom poženščenega homoseksualca.

Po 2. svetovni vojni so mladi istospolno usmerjeni moški začeli zavračati izraz kvir in uveljavila se je beseda gej, ki je sčasoma postala ime za vse skupnosti LGBT. Kvir je imel skoraj izključno slabšalni pomen vse do 80. let, ko so si ga prisvojili predvsem tisti pripadniki skupnosti, ki so iskali lasten izraz, ločen od tistih za geje in lezbijke. Obenem se je pričel pojavljati kot ime za celotno skupnost. Iz te tradicije izhaja tudi njegova sodobna raba, ko se ga pogosto uporablja kot inkluzivno sopomenko za LGBTQIA+, še posebej pri obravnavi skupnih tem.

Čeprav je kvir danes široko sprejet izraz, ostaja njegova raba kontroverzna. Mnogi kot ključnega pomena vidijo njegovo univerzalnost in vlogo združevanja različnih usmerjenosti in identitet, ki sestavljajo naše skupnosti, veliko pa ga dojema tudi kot posebno identiteto. Tisti, ki poudarjajo njegovo radikalno tradicijo, opozarjajo, da se je v modernem smislu začel uporabljati kot zavračanje asimilacije gejev in lezbijk, ki so na stran potisnili druge skupnosti in se namesto rušenja norm osredotočili na tradicionalne vrednote, kot sta poroka in posvajanje otrok. Na drugi strani ta koncept kvirovstva, ki zavrača vse strukture, mnogi v skupnosti vidijo kot preveč radikalnega in spornega. Veliko ljudi pa moti njegova zgodovina, pri tem pa izpostavljajo, da kljub pridobitvi pozitivnega pomena njegova slabšalna raba ni povsem izginila.

Ne glede na osebno prepričanje ima izraz kvir, kot tudi koncept kvirovstva, dolgo in pogosto zapleteno zgodovino. Na tak ali drugačen način ostaja pomemben del LGBTQIA+ tradicije in veliko ljudem sporoča, da so tudi oni del teh skupnosti. Ne moremo se strinjati z vsemi, ki ta izraz uporabljajo; lahko se le trudimo spoštovati posamezne želje in različne perspektive.

spolnost

-inter-

seksualnost

Črka I v kratici LGBTQIA+ označuje interspolnost ali interseksualnost. Interspolne osebe so tiste, ki jim zaradi nejasnih ali netipičnih spolnih znakov ne moremo pripisati izključno ženskega ali moškega spola.

Interspolne osebe se rodijo s spolnimi znaki, ki ne ustrezajo tradicionalnim definicijam moškega in ženskega telesa. Spolni organi pogosto niso jasno definirani ali pa so prisotni tako moški kot ženski, ki so lahko različno razviti. Stopnje in vrste interspolnosti se med seboj razlikujejo, saj lahko poleg genitalij in drugih reproduktivnih organov zajema tudi spolne žleze, kromosome in hormone.

V povprečju se 1 od 200 otrok rodi kot interspolna oseba. Ob rojstvu se pogosto upošteva samo netipične lastnosti genitalij, a se nekatere interspolne značilnosti pokažejo šele v puberteti, še posebej tiste manj fizično očitne. Nekatere interspolne osebe za te razlike izvedo komaj v odraslosti ali pa jim za zmeraj ostanejo neznane. Interspolna skupnost je zato ne le večja, ampak tudi bolj raznolika, kot si morda mislimo in vključuje posameznike različnih spolnih identitet in spolnih usmerjenosti.

Interspolne osebe se z diskriminacijo soočajo od rojstva ali od trenutka odkritja interspolnih značilnosti. Mnogi kmalu po rojstvu ali kot majhni otroci prejmejo zdravljenje, ki »normalizira« izgled njihovih genitalij, bodisi z operacijo bodisi s hormonsko terapijo. Takšni posegi na interspolnih otrocih so pogosto samoumevni, čeprav ne puščajo prostora za njihovo avtonomnost. Cilj takšnih intervencij je, da naredijo njihove spolne znake bolj družbeno sprejemljive, z zdravstvenega vidika pa so večinoma nepotrebne. Poleg posega v človekovo telesno avtonomijo nemalokrat pustijo tudi hude zdravstvene posledice, kot so sterilizacija, poškodbe, težave pri uriniranju in psihološka travma. Omenjeni posegi skoraj nikjer niso prepovedani.

Telesa interspolnih oseb tretiramo kot nekaj, kar je treba popraviti. S strani zdravnikov, staršev in mnogih drugih jim je preprečena možnost razumevanja lastnega telesa, kar vodi do nevidnosti, izolacije in sramu. Odvzeta jim je pravica, da preprosto obstajajo kot interspolne osebe, ki jim ni potrebno izbrati enega ali drugega spola, kar pogosto pomeni nižjo kakovost življenja. Šele v zadnjih letih se naslavlja potrebe in pravice interspolnih oseb, ki vključujejo prepoved nepotrebnih posegov in drugih oblik diskriminacije na nivoju zakona.

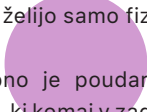
Interspolne osebe so zdrave, lepe in popolne. Za srečo in normalen razvoj ne potrebujejo operacij ali skrivanja raznolikosti — potrebujejo to, da jih vidimo. Namesto tega, da se trudimo spremeniti njih, spremenimo raje družbene in medicinske sisteme, ki ljudi obravnavajo izključno skozi lečo moškega ali ženskega spola. Trudimo se, da ne bomo brisali interspolnih ljudi in njihovih izkušenj.

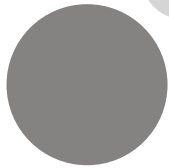
Črka A v kratici LGBTQIA+ označuje aseksualnost. Aseksualne osebe so osebe, ki ne občutijo spolne privlačnosti oziroma imajo nizko ali neobstoječo željo po spolnih odnosih.

Aseksualnost se lahko opredeli kot vrsto spolne usmerjenosti ali kot odsotnost usmerjenosti nasploh. Prav tako obstajajo različne perspektive aseksualnosti, ki v obzir vzamejo različne nivoje zanimanja za spolnost. Večine ne privlači noben spol, a njihove aktivnosti in preference se lahko razlikujejo. Mnogi tako niso spolno aktivni z drugimi, a kljub temu uporabljajo samozadovoljevanje kot obliko sproščanja, ki ni nujno namenjena užitku. Velikokrat ne čutijo nikakršne potrebe po spolni zadovoljitvi oziroma nimajo nikakršnega spolnega nagona, do seksa so lahko preprosto ravnodušni ali pa je zanje aktivno neprijeten ali celo travmatičen.

V aseksualni skupnosti se pogosto pogosto poudarja razlika med spolno in romantično privlačnostjo. Čeprav ju veliko ljudi občuti hkrati in zato nekatere aseksualne osebe nimajo želje po eni ali drugi, mnoge pripadnike aseksualne skupnosti romantično privlači različni spoli. Zaradi tega lahko poleg aseksualnosti govorimo tudi o aromantičnosti, ki opisuje odsotnost romantične usmerjenosti ali želje po takšnih odnosih. Aseksualni ljudje lahko občutijo romantična čustva brez spolnosti ter z drugimi vstopajo v zveze in partnerstva z ali brez seksa, odvisno od posameznih preferenc. Tisti, ki se jim seks aktivno ne gnusi, se včasih odločijo za spolne odnose s svojimi partnerji, medtem ko si nekateri želijo samo fizičnih izkazov bližine, ki niso seksualni.

Pomembno je poudariti, da aseksualnost in aromantičnost zajemata širok spekter identitet, ki komaj v zadnjih letih pridobivajo na vidnosti. V marsikaterem pogledu se jezik, ki ga zanje uporabljamo, šele razvija. To pa ne pomeni, da so aseksualne in aromantične osebe manj pomemben del skupnosti LGBTQIA+ ali njene zgodovine. Ti posamezniki se v skupnosti in nasploh pogosto srečujejo s predsodki in nerazumevanjem, ki njihove izkušnje brišejo iz javne zavesti. A tudi če jih ne razumemo, jih lahko vidimo in jim prisluhnemo ter jim dovolimo, da z nami delijo svoje zgodbe.

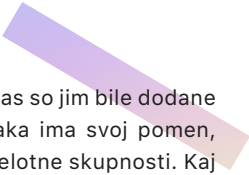
ance

ance

ance

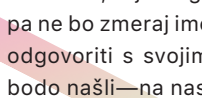
ance

Kratice, ki označujejo naše skupnosti, se od nekdaj razvijajo. Skozi čas so jim bile dodane različne identitete, ki so pod našimi barvami našle svoj dom. Vsaka ima svoj pomen, nekatere več kot samo enega, skupaj pa si prizadevajo za vidnost celotne skupnosti. Kaj pa je s simbolom na koncu LGBTQIA+?

Znak za plus pomeni vključitev vseh seksualnih orientacij in spolnih identitet, povezanih s skupnostmi LGBT. Služi za ponazoritev raznolikosti naših skupnosti in njihovih izkušenj, s tem pa daje prostor tudi tistim, ki se drugače opredeljujejo in se jim morda zdi, da se druge črke ne ujemajo z njihovimi posameznimi resnicami. Plus je tukaj zato, da premosti razliko.

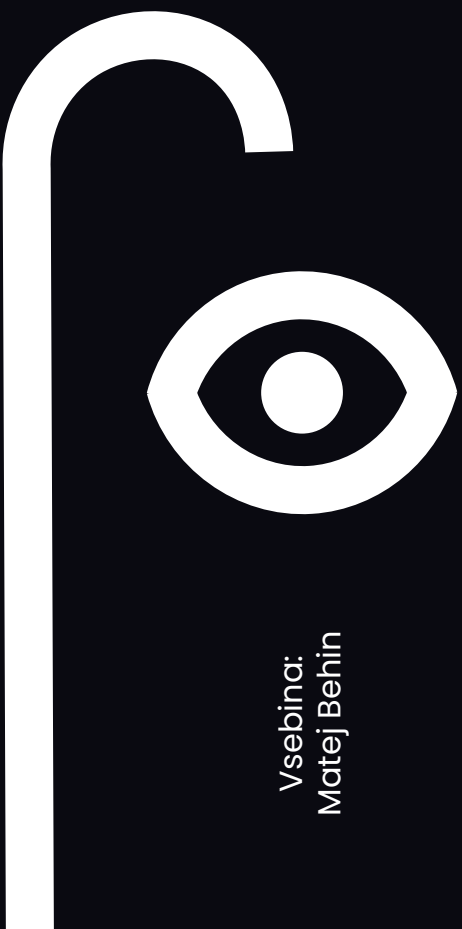
Glede »uradne« vloge simbola obstajajo med pripadniki skupnosti različna mnenja. Nekateri pozdravljajo njegovo inkluzivnost in možnost, da se posamezniki sami opredelijo. Drugi poudarjajo že uveljavljene pojme v kratici z namenom podpiranja zgodovine posameznih skupnosti. Veliko ljudi tudi poudarja, da so bili ti pojmi že od nekdaj inkluzivni in se jim zato pogosto pripisujejo dodatni pomeni. Možnih interpretacij je torej veliko, konec koncev pa je prav to bistvo znaka za plus: njegov pomen nima omejitev.

Identiteta je pomembna. Vsaka črka v kratici LGBTQIA+ predstavlja boj skupine ljudi ne le za mesto, ki jim v gibanju pripada, ampak tudi za pravico do obstoja. Vprašanje identitete pa ne bo zmeraj imelo enakega odgovora, zato je pomembno, da nanjo vsakemu dovolimo odgovoriti s svojimi besedami. Nekateri svojo črko še iščejo, drugi je morda nikoli ne bodo našli—na nas je, da ne pozabimo nikogar.

Dizajin:
Zala Šeško
Nikita Arslanovski

Vsebina:
Matej Behin

